

Θυσίασε πραγματικά ο Ιεφθάε την κόρη του; Ανάλυση των Κριτών 11:31

Σημείωση: Τα παρακάτω αποτελούν μέρος του βιβλίου του E. W. Bullinger: [Great cloud of witnesses in Hebrews 11](#), Kregel Publications, 1979, σελ. 324-331. Αυτό το βιβλίο, καθώς και τα υπόλοιπα αυτού του εξαιρετικού συγγραφέα, είναι ελεύθερα από copyright.

Η Γραφή μας συστήνει τον Ιεφθάε χρησιμοποιώντας τον ίδιο τίτλο που χρησιμοποιήθηκε και για τον Γεδεών: “δυνατός εν ισχύϊ” (Κριτές 11:1)

Και πάλι δεν μας ενδιαφέρει η ιστορία του σαν ανθρώπου, αλλά η πίστη του, η οποία ήταν από τον Θεό.

Ο Ιεφθάε ήταν κάποιος που φοβόταν τον Κύριο. Στις πρώτες λέξεις που έχουμε από αυτόν, καλεί τον Κύριο να είναι μάρτυρας· έπειτα πήγε “και ελάλησεν πάντας τους λόγους αυτού **ενώπιον του Κυρίου** εν Μισπά.” (στίχος 11).

Το μήνυμα του προς τον βασιλιά των Αμμωνιτών (στίχοι 14-27) δείχνει ότι ήξερε καλά την ιστορία του λαού του, όπως αυτή καταγράφονταν στο “βιβλίο του Νόμου”. Θα πρέπει να το είχε μελετήσει καλά και προσεκτικά· γιατί όχι μόνο ξέρει τα ιστορικά γεγονότα που καταγράφονται εκεί, αλλά επίσης τα αναγνωρίζει σαν πράξεις πίσω από τις οποίες ήταν ο Κύριος.

Όλα αυτά τα γεγονότα τα έκανε αναγωγή στον Κύριο. Ήταν Αυτός που “παρέδωσε τον Σηών και ολόκληρο τον λαό του στο χέρι του Ισραήλ” (στίχος 21). Ήταν ο Κύριος ο Θεός του Ισραήλ που έδιωξε τους Αμορραίους από μπροστά από τον λαό Του (στίχος 23). Ότι ο Ιεφθάε και ο Ισραήλ κατείχαν δεν ήταν παρά ότι ο Κύριος τους είχε δώσει (στίχος 24) . Και ήταν ο Κύριος, στο ρόλο Του ως Κριτής, τον οποίο ο

Ιεφθάε επικαλούνταν τώρα για να κρίνει μεταξύ Ισραήλ και Αμμών (στίχος 27).

Ο Ιεφθάε είχε “ακούσει” τα λόγια του Κυρίου όπως αυτά καταγράφονταν στην Γραφές της αλήθειας· και τα πίστευε.

Ήταν αυτή η πίστη στην οποία αναφέρετε η προς Εβραίους 11. Ο απόστολος γνώριζε τι ο Ιεφθάε πίστευε, και την πίστη με την οποία διαμέσου του Θεού νίκησε. Αυτό είναι που δίνει στον Ιεφθάε την θέση του σ’ αυτό το μεγάλο “σύννεφο μαρτύρων” της προς Εβραίους 12:1.

Όταν έτσι κάλεσε τον Θεό να κρίνει διαβάζουμε: “Τότε, ήρθε επάνω στον Ιεφθάε Πνεύμα Κυρίου” (στίχος 29) διαβάζοντας έτσι και πάλι τις λέξεις που περιγράφουν την δράση του Αγίου Πνεύματος στην εποχή του νόμου.

Με την δύναμη του Αγίου Πνεύματος, ο Ιεφθάε έκανε τον πόλεμο με τους Αμμωνίτες και ο Κύριος στεφάνωσε την πίστη του παραδίδοντας τους στο χέρι του (στίχος 32).

Αυτή είναι η πολύ απλή περίπτωση της πίστης του Ιεφθάε, που οδήγησε σε θρίαμβο, και δεν υπάρχει κάτι περισσότερο που μπορεί κανείς να προσθέσει σ’ αυτήν. Αυτός είχε απλά διαβάσει τι ο Κύριος είχε κάνει και έτσι άκουσε αυτά που Εκείνος είχε πει. Πίστευε αυτά που διάβασε και άκουσε, και αυτό ήταν αρκετό για να τον βάλει ανάμεσα στους “πρεσβυτέρους που απέκτησαν καλή μαρτυρία” (Προς Εβραίους 11:2) λόγω της πίστης τους.

Ωστόσο στην περίπτωση του Ιεφθάε, όσο σε καμιά άλλη, αισθανόμαστε υποχρεωμένοι να βγούμε έξω από το θέμα μας για να τον υπερασπιστούμε από ότι όπως θα δούμε δεν είναι παρά άδικη κρίση των ανθρώπων σχετικά με το πρόσωπο του.

Όπως ο Μωυσής έτσι και ο Ιεφθάε “μίλησε άστοχα με τα χείλη του” (Ψαλμοί 106:33), αλλά αυτό δεν αγγίζει την πίστη του σε ότι είχε ακούσει από τον Θεό· την ευχή του την έκανε ορμώμενος από ζήλο και όχι από γνώση.

Ότι θα θυσίαζε την κόρη του και ο Θεός δεν θα απόρριπτε με ένα λόγο αποδοκμασίας μια ανθρωποθυσία είναι μια απίστευτη και παράλογη θεωρία. Αυτή δεν είναι παρά μια ανθρώπινη ερμηνεία η οποία έχει γίνει χωρίς προσεκτική εξέταση του κειμένου.

Είναι σημαντικό να αναφέρουμε εδώ ότι ο αρχαίος Ιουδαίος σχολιαστής Ραβί David Kimchi (1160-1232) αποδίδει τις λέξεις της ευχής (Κριτές 11:31) πολύ διαφορετικά από τις σημερινές μεταφράσεις και μας λέει ότι και ο πατέρας του Ραβί Joseph Kimchi είχε την ίδια άποψη. Πατέρας και γιος μαζί με τον Ραβί Levi ben Gerson, όλοι τους από τους πλέον διαπρεπείς Εβραίους μελετητές - που θα έπρεπε να γνώριζαν καλύτερα από οποιοδήποτε Εθνικό μελετητή - συμφωνούσαν χωρίς περιστροφές σε απόδοση των λέξεων της ευχής η οποία αντί να την κάνει να μοιάζει σαν να αναφέρεται σε **ένα και μόνο** αντικείμενο, όπως οι σημερινές μεταφράσεις, την μεταφράζει και την ερμηνεύει σαν να αποτελείτε από **δυο διαφορετικά** μέρη.

Αυτό γίνεται με την παρατήρηση του καλά γνωστού γραμματικού κανόνα ότι το συνδετικό μόριο ו (βαου) χρησιμοποιείτε συχνά σαν διαχωριστικό μόριο και σημαίνει “ή” όταν υπάρχει δευτέρα πρόταση. Αυτή μάλιστα η απόδοση συστήνεται από την Αγγλική Βίβλο (KJV) σαν εναλλακτική απόδοση γι' αυτό τον στίχο.

Σημείωση: Μ' αλλά λόγια ενώ στην μετάφραση του Βάμβα, η ευχή του Ιεφθάε αποδίδετε ως εξής:

Κριτές 11:30-31

“Και ευχήθη ο Ιεφθάε ευχήν προς τον Κύριον, και είπεν, Εάν τώντι παραδώσης τους υιούς Αμμών εις την χείρα μου, τότε ό,τι εξέλθη εκ των θυρών του οίκου μου εις συνάντησίν μου, όταν επιστρέφω εν ειρήνη από των υιών Αμμών, θέλει είσθαι του Κυρίου, **KAI** θέλω προσφέρει αυτό εις ολοκαύτωμα.”

αυτό που ο συγγραφέας μας λέει είναι ότι το υπογραμμισμένο “και” είναι το διαχωριστικό μόριο “βαου” και θα έπρεπε να μεταφραστεί “ή” αντί για “και”. Κάνοντας αυτή την διόρθωση έχουμε:

Κριτές 11:30-31

“Και ευχήθη ο Ιεφθάε ευχήν προς τον Κύριον, και είπεν, Εάν τwόντι παραδώσης τους υιούς Αμμών εις την χείρα μου, τότε ό,τι εξέλθη εκ των θυρών του οίκου μου εις συνάντησίν μου, όταν επιστρέφω εν ειρήνη από των υιών Αμμών, θέλει είσθαι του Κυρίου, **Ἡ** θέλω προσφέρει αυτό εις ολοκαύτωμα.”

Τέλος σημείωσης

Παρακάτω είναι μερικά αποσπάσματα όπου το ίδιο μόριο χρησιμοποιείτε και μεταφράζεται σαν “ή” και όχι σαν “και” όπως στους Κριτές 11:31.

Γένεση 41:44

“Και είπεν ο Φαραώ προς τον Ιωσήφ, Εγώ είμαι ο Φαραώ, και χωρίς σου ουδείς θέλει σηκώσει την χείρα αυτού **Ἡ** τον πόδα αυτού καθ' όλην την γην της Αιγύπτου.”

Ἐξοδος 20:4

“Μη κάμης εις σεαυτόν είδωλον, μηδέ ομοίωμά τινός, όσα είναι εν τω ουρανώ άνω, **Ἡ** όσα εν τη γη κάτω, όσα εν τοις ύδασιν υποκάτω της γής.”

Ἐξοδος 21:15

“Και όστις πατάξη τον πατέρα αυτού **Ἡ** την μητέρα αυτού, θέλει

εξάπαντος θανατωθή.”

Έξοδος 21:17

“Και όστις κακολογή τον πατέρα αυτού **Ἡ** την μητέρα αυτού, θέλει εξάπαντος θανατωθή.”

Έξοδος 21:18

“Και εάν άνθρωποι λογομαχώσι μετ' αλλήλων και ο εις πατάξη τον άλλον με λίθον **Ἡ** με γρόνθον, και δεν αποθάνη αλλά γείνη κληνήρης,”

Αριθμοί 22:26

“ όπου δεν ήτο οδός διά να εκκλίνη δεξιά **Ἡ** αριστερά.”

Δευτερονόμιο 3:24

“διότι τις Θεός είναι εν τω ουρανώ **Ἡ** εν τη γη όστις δύναται να κάμη κατά τα έργα σου και κατά την δύναμίν σου;”

Σαμουήλ Β 3:29

“ας μη εκλείψη από του οίκου του Ιωάβ γονόρροιος **Ἡ** λεπρός **Ἡ** επιστηριζόμενος επί βακτηρίαν **Ἡ** πίπτων εν ρομφαία **Ἡ** στερούμενος άρτου.”

Βασιλείς Α 18:10

“Ζη Κύριος ο Θεός σου, δεν είναι έθνος **Ἡ** βασιλειον, όπου δεν έστειλεν ο κύριός μου να σε ζητώσι ”

Βασιλείς Α 18:27

“Και περί την μεσημβρίαν ο Ηλίας μυκτηρίζων αυτούς έλεγεν, Επικαλείσθε μετά φωνής μεγάλης· διότι θεός είναι **Ἡ** συνομιλεί **Ἡ** ασχολείται **Ἡ** είναι εις οδοιπορίαν **Ἡ** ίσως κοιμάται και θέλει

εξυπνήσει.”

Σε αρνητική πρόταση, η απόδοση “ΜΗΔΕ” / “ΟΥΔΕ”(αρνητικό “ή”) είναι επίσης σωστή:

Έξοδος 20:17

“Μη επιθυμήσης την οικίαν του πλησίον σου· μη επιθυμήσης την γυναίκα του πλησίον σου· **ΜΗΔΕ** τον δούλον αυτού· **ΜΗΔΕ** την δούλην αυτού, **ΜΗΔΕ** τον βουνν αυτού, **ΜΗΔΕ** τον όνον αυτού, **ΜΗΔΕ** παν ό,τι είναι του πλησίον σου.”

Δευτερονόμιο 7:25

“Τα γλυπτά των θεών αυτών θέλετε καύσει εν πυρί· δεν θέλεις επιθυμήσει το αργύριον ή το χρυσίον το επ' αυτών, **ΟΥΔΕ** θέλεις λάβει αυτό εις σεαυτόν διά να μη παγιδευθής εις αυτό· ”

Σαμουήλ Β 1:21

“Όρη τα εν Γελβουέ, Ας μη ήναι δρόσος **ΜΗΔΕ** βροχή εφ' υμάς, **ΜΗΔΕ** αγροί δίδοντες απαρχάς.”

Παροιμίες 6:4

“Μη δώσης ύπνον εις τους οφθαλμούς σου, **ΜΗΔΕ** νυσταγμόν εις τα βλεφαρά σου.”

Είμαστε τώρα σε θέση να διαβάσουμε και να κατανοήσουμε τις λέξεις της ευχής του Ιεφθάε, όπου έχουμε την ίδια λέξη, ή ακριβέστερα το γράμμα που την αντιπροσωπεύει στα Εβραϊκά.

“Και ευχήθει ο Ιεφθάε ευχή προς τον Κύριο”, το οποίο είχε δικαίωμα να κάνει. Η ευχή ήταν κάτι που προβλέπονταν από τον νόμο ο

οποίος και καθόριζε τι ακριβώς έπρεπε να γίνει σε τέτοιες περιπτώσεις· ακόμα και αν η ευχή αναφέρονταν σε κάποιο πρόσωπο (όπως και στην περίπτωση μας) αυτό το πρόσωπο μπορούσε να εξαγοραστεί αν αυτό επιθυμούσαν. Δείτε για παράδειγμα το Λευιτικό 27 όπου στους στίχους 1-8 έχουμε αναφορά σε ευχή που αφορά πρόσωπα, στους στίχους 9-13 σε ευχή που αφορά ζώα και στους 14-15 σε ευχή που αφορά ένα σπίτι.

Γίνεται λοιπόν καθαρό ότι η ευχή του Ιεφθάε αποτελούνταν από δυο μέρη, το ένα εναλλακτικό του άλλου. Οτιδήποτε έβγαινε από το σπίτι του είτε θα το αφιέρωνε στον Κύριο (σύμφωνα με το Λευιτικό 27) ή αν δεν ήταν κατάλληλο γι' αυτό, θα το πρόσφερε σαν ολοκαύτωμα.

Σε κάθε περίπτωση θα παραβίαζε τον νόμο και θα ήταν βδέλυγμα για τον Κύριο να προσφέρει σ' Αυτόν ανθρωποθυσία. Τέτοιες θυσίες ήταν συνηθισμένη υπόθεση στα ειδωλολατρικά έθνη της εποχής, και είναι αξιοσημείωτο ότι το Ισραήλ ξεχωρίζει από αυτά σ' αυτό το σημείο, καθώς δεν επιτρέπονταν σ' αυτό ανθρωποθυσίες.

Αναφέρεται επίσης ότι ο Ιεφθάε “έκαμεν εις αυτήν κατά την ευχήν αυτού την οποίαν ευχήθη· και αυτή δεν εγνώρισεν άνδρα” (Κριτές 11:39). Έχει αλήθεια αυτή η αναφορά καμιά σχέση με ένα υποθετικό ολοκαύτωμα; Απολύτως καμιά. Έχει όμως σχέση με το πρώτο μέρος της ευχής του Ιεφθάε, που ευχήθηκε να αφιερώσει στον Κύριο οτιδήποτε βγει από την πόρτα του σπιτιού του. Αυτή η αναφορά δεν έχει τίποτα να κάνει με μια ανθρωποθυσία, αλλά έχει να κάνει με μια ζωή αφιέρωσης. Η κόρη του Ιεφθάε δεν θυσιάστηκε αλλά αφιερώθηκε στον Κύριο και δεν γνώρισε άντρα στην ζωή της.

Σε τι αλήθεια μπορεί να αναφέρετε και το “έθος εις το Ισραήλ” (στίχοι 39,40) όπου “υπάγωγσιν αι θυγατέρες του Ισραήλ από χρόνου εις χρόνον, να θρηνώσι την θυγατέρα του Ιεφθάε του Γαλααδίτου, τέσσαρας ημέρας κατ' έτος.” (στίχος 40).

Η λέξη η οποία αποδίδετε εδώ σαν “θρηνώσι” απαντάτε μια μόνο ακόμα φορά στην Εβραϊκή Βίβλο και αυτό συμβαίνει να είναι και πάλι

στους Κριτές. Δεν θα μπορούσαμε λοιπόν να έχουμε καλύτερο οδηγό σχετικά με την έννοια της.

Αυτή η αναφορά είναι στους Κριτές 5:11 όπου διαβάζουμε: “εκεί θέλουσι **διηγείσθαι** τας δικαιοσύνας του Κυρίου”. Οι φίλες λοιπόν της κόρης του Ιεφθάε, πήγαιναν μια φορά τον χρόνο και την συναντούσαν και διηγούνταν μαζί της. Δεν πήγαιναν για να θρηνήσουν το υποτιθέμενο γεγονός του θανάτου της.

Μπορούμε να συμπεράνουμε από τις Γραφές (δείτε επίσης Ψαλμούς 111:35-38, Ησαΐα 57:5 κτλ) ότι οι ανθρωποθυσίες ήταν βδέλυγμα για το Θεό και δεν μπορούμε να φανταστούμε ούτε τον Θεό να δέχεται και ούτε τον Ιεφθάε να προσφέρει ανθρώπινο αίμα. Να υποστηρίζει κανείς το αντίθετο είναι δυσφήμιση του Θεού και του Ιεφθάε.

E. W. Bullinger